

MONITOR

zpravodajský čtrnáctideník

ROČNÍK VI., ČÍSLO 1

15. leden 2009

(za dobrovolné příspěvky)

Tradice Otců

Z kázání svatého biskupa Augustina

Kdo z lidí poznal všechny poklady moudrosti a poznání utajené v Kristu a ukryté v chudobě jeho těla? Neboť *byl bohatý, ale stal se pro nás chudým, abychom jeho chudobou zbohatli*. Když totiž přijal smrtelnost a okusil smrt, představil se sice v chudobě; slíbil nám však bohatství, které mu nepřestalo patřit, i když se ho na čas zřekl.

Jak nesmírná je jeho dobrotivost! Uchovává ji těm, kdo se ho bojí, popřává

ji těm, kdo v něho doufají!

Naše poznání je jen částečné, dokud nepřijde to, co je dokonalé. Proto, abychom byli schopni to pojmout a pochopit, ten, jenž je v božské přirozenosti rovný Otci, se stal podobným nám v přirozenosti služebníka, a nás tak přetváří k Boží podobě. Jediný Syn Boží tím, že se stal synem člověka, činí z mnoha lidských synů syny Boží. A těm, kteří se zrodili v otroctví, přináší skrze viditel-

nou podobu služebníka svobodu, aby mohli vidět podobu Boží.

Neboť už teď jsme Boží děti. *Ale čím budeme, není ještě zřejmé. Víme však, že až on se ukáže, budeme mu podobní, a proto ho budeme vidět tak, jak je*. Neboť k čemu jsou ty poklady moudrosti a poznání, k čemu to božské bohatství, ne-li k tomu, aby nás plně uspokojily? A k čemu to množství dobrotivosti, ne-li k tomu, aby nás nasytilo? *Ukaž nám Otce, a to nám stačí*.

[...] *Nasytím se, až se zjeví tvá sláva*. Až nás promění, ukáže nám svou tvář; budeme spasení, budeme nasyceni a víc už nebudeme potřebovat.

Biskup píše RC Monitoru

K pátému roku našeho působení

Jako člověk generace, která byla zvyklá žít v duchu pětiletých plánů, jsem rád, že mohu *RC Monitoru* blahopřát k jeho začínajícímu pátému ročníku. S jistým uznáním mohu konstatovat, že v záplavě mnoha informací, které těžko nalézájí potřebnou rovnováhu mezi negativismem a příliš radostným optimismem, jste tuto rovnováhu našli.

Je to dáno i tím, že neulpíváte pouze v omezené zájmové skupině, ale hledáte též širší katolický rozměr života Církve. Vždy byly v Církvi kvetoucí oblasti, vždy Církve zápasila o důstojný život, aby evangelium nebylo strháváno do bláta těmi, kteří nepřijali vážně Ježíšovu výzvu k obrácení. Nezapomínáte však, že život Církve je životem v dějinách spásy a nikoli úzkostném očekávání katastrof.

Vyváženosti vašeho periodika napomáhá také pravidelné seznamování s postoji autentického učitelského úřadu Církve i respekt k nauce prezentované Katechismem katolické církve.

Náklad, který přesahuje i některé zavedené týdeníky, mi dovoluje říci, že *RC Monitor* získal můj respekt a mohu ho číst s pocitem určitého uspokojení.

Žehná Vám

Mons. Dominik Duka OP
biskup královéhradecký
5. 1. 2009 Hradec Králové

Foto: <http://ecc.uci.edu>

ZPRÁVY

Vatikán nebude automaticky přejímat italské zákony

Vatikán 31. prosince 2008 oznámil, že už nebude automaticky přebírat italské zákony. Ty byly až dosud přejímány automaticky s výjimkou těch, které se zásadně rozcházejí s katolickými hodnotami. Informovaly o tom vatikánské zdroje citované listem *L'Osservatore Romano*.

Rozhodnutí o tom přijal papež Benedikt XVI. již v říjnu. Italské zákony tak již podle prezidenta vatikánského odvolacího soudu Josého Marii Serrana RUIZE budou od 1. ledna pouze „doplňkovými zdroji“ vatikánského práva, jež se bude inspirovat výhradně kanonickým právem.

Serrano, kterého citoval *L'Osservatore Romano*, ospravedlnil tuto změnu neúměrně vysokým počtem norem schvalovaných v Itálii, měnícím se charakterem

italského zákonodárství a tím, že italské zákony jsou příliš často v rozporu s principy Církve.

Rozhodnutí Vatikánu přichází v době, kdy má být v Itálii povoleno užívání potravní pilulky a kdy se zde diskutuje o právu na smrt. Rozhodnutí Vatikánu přijala pravicová vláda Silvia Berlusconiho rezervovaně. Tato vláda se sama považuje za ideově blízkou konzervativním postojům Vatikánu v sociálních otázkách.

„Věřím, že své rozhodnutí ještě znovu uváží. Vláda dosud žádné opatření odporující hodnotám Církve nepřijala,“ řekl listu *Corriere della Sera* ministr pro zjednodušení legislativy Roberto Calderoli.

ČTK

4. leden – den modliteb za Gazu a Svatou zemi

Představitelé křesťanských církví přítomných v Jeruzalémě vyjádřili lítost a ořes nad válkou v Gaze. Ve svém prohlášení mluví o bludném kruhu násilí mezi Palestinci a Izraelem: obávají se, že krveprolití a násilí povede jen k další nenávisti a nepřátelství. Vyzývají obě strany k ukončení násilí a žádají mezinárodní společenství o zásah.

Obracejí své prosby k Dítěti v jeslích a modlí se za oběti.

Na neděli 4. ledna vyzvali všechny k modlitbám za spravedlnost a mír ve Svaté zemi (jak jsme předem oznámili na internetovém serveru *Res Claritatis*).

Podepsání:

Řecko-pravoslavný patriarcha Theofilos III., latinský patriarcha Fuad Twal, arménsko-pravoslavný patriarcha Tor Kom II., kustod Svaté země Pierbattista Pizzaballa, koptsko-pravoslavný patriarcha Anba Abraham, syrsko-pravoslavný patriarcha Swerios Malki Mourad, etiopsko-pravoslavný patriarcha Abune Matthias, maronitský exarcha Nabil Sajjáh, biskup episkopální církve Suheil Dawani, lutersko-evangelický biskup Munib Junan, syrsko-katolický exarcha Pierre Malki, řecko-katolický exarcha Jusef Zrei, arménsko-katolický exarcha Rafael Minassjan.

VIS, RC

Evropský parlament proti svěcení neděle

Generální sekretář Komise biskupských konferencí zemí Evropské unie (COMECE), P. Piotr Mazurkiewicz, vyslovuje politování nad tím, že při diskuzi o nové směrnici EP o pracovní době nebyl přijat návrh na ochranu neděle jako dne odpočinku.

„Přestože je skloubení pracovního a rodinného života jedním z cílů nové směrnice o pracovní době, nebude do ní vložena zmínka o neděli jako dni odpočinku,“ říká P. Mazurkiewicz a označuje toto jednání jako nekoherentní. „Je to promeškaná příležitost v době, kdy uvažujeme, nakolik bude sociální Evropa chránit pracovníky a jejich rodiny,“

dodává.

Generální sekretář COMECE nicméně vyjadřuje své díky všem, kteří se na předložení návrhu v Evropském parlamentu (EP) a na snahách o jeho prosazení podíleli. Návrh, požadující připojení dodatku o ochraně neděle jako volného dne ke směrnici, podepsalo více než 40 poslanců EP. Nebyl však přijat kvůli procedurálním překážkám. „I nadále je třeba, aby církve, odbory a občanská sdružení nepřestaly jednohlasně promlouvat zvláště k zásadním otázkám lidských práv,“ dodává P. Mazurkiewicz.

ČBK

Biblická zbožnost v Polsku

Agentura *Fides* uveřejnila statistiku Katolického statistického institutu, podle níž 98,9 % Poláků má Bibli doma, více než 25 % si v ní čte denně, přes 33 % několikrát týdně. Přes 56 % Poláků navštěvuje konference a katecheze zaměřené na lepší chápání Bible.

Statistika také ukazuje nespokojenost s homiliemi, kde se podle téměř 67 % Poláků vysvětlují biblické pasáže „jen občas“ a podle téměř 20 % „zřídka“.

SIR

Zimbabwe sužuje cholera a hlad

Podle zprávy Mezinárodní charity lidé v Zimbabwe míchají do zbylého jídla kravský hnůj, aby jim vydrželo déle. WHO hlásí už 775 úmrtí na cholera. Generální tajemnice *Caritas* Charity Knightová řekla, že stupeň chudoby v zemi je „dehumanizující“.

Charita se obává, že se hlad bude – po špatné úrodě – ještě šířit. V oblasti jejího působení hladoví 70–90 % domácností, tedy asi 5.1 milionu lidí. Hlášených případů cholery je už přes 16.000, většinou v okolí hlavního města. Knightová řekla, že tato situace už nemůže pokračovat. Země potřebuje efektivní vládu, jež by vyvedla zemi ze současného stavu.

Caritas

Brusel: petice ve prospěch rodiny a života

Dne 10. prosince oznámili europoslanci Anna Záborská a Carlo Casini, že petici za rodinu a život, určenou OSN, podepsalo už 5.4 milionů rodin. Předali ji vyslancům u OSN, aby ji rozdali delegátům u OSN.

„Rodina je univerzální kotvou ve všech kulturách,“ řekla při té příležitosti Záborská. „Autentickou rolí státu je sloužit lidem, ne vymýšlet nové lidství, jež by bylo v souladu s nějakou umělou ideologií. Prvním i posledním znakem totalitarismu je kolaps rodiny.“

Petice říká, že vládní představitelé, politici i ostatní vlivné osoby musejí interpretovat Všeobecnou deklaraci lidských práv tak, aby stvrzovala právo na život pro všechny členy lidské rodiny, včetně nenarozených dětí.

LifeSite News

ZPRÁVY

Další studie dokládají nebezpečí médií pro děti

Časopis Americké pediatrické asociace uveřejnil v listopadu dvě studie o vlivu sledování sexu a agrese v televizi a videohrách.

Jde o dlouholeté sledování *Rand Corporation* a studium dlouhodobých účinků násilných videoher na agresivitu v Japonsku a USA, jež provedl ředitel Centra pro studium násilí na univerzitě v Iowě. O tyto studie se opírá analýza Kristen Fyfeové z Institutu pro kulturu a média.

Fyfeová říká, že význam těchto studií je v jejich dlouhodobosti. Patří také k prvním, jež se zaměřují na souvislost mezi sledováním sexuálních témat v TV a předčasným těhotenstvím. Ačkoli je japonská kultura méně agresivní než dnešní americká kultura, jsou výsledky z USA a Japonska stejné.

Podle Fyfeové by rodiče měli vědět, že jsou-li děti dlouho vystavovány médiím,

má to zdravotní dopady na vývoj mozku, obezitu, zvýšenou agresivitu a předčasnou sexuální aktivitu, užívání drog a alkoholu a špatné školní výsledky.

Katoličtí rodiče musejí podle ní „provést děti kulturním minovým polem“ a hledat, co je pro ně nejlepší. Musejí je naučit správné volbě programů a poznat, jaké hodnoty se skrývají v jejich obsahu. To je důležité zvláště o Vánocích, kdy rodiče musejí sledovat hodnocení videoher a sledovat informace Rodičovské televizní rady o médiích, knihách a hudbě. Děti dnes sledují TV hlavně přes mobily a počítače: je proto důležité neumísťovat počítače do dětského pokoje. Rodiče musejí mít odvahu být nepopulární.

Fyfeová tvrdí, že dnešní rodiče berou tyto vlivy vážněji a více se rozmyšlejí, co koupit.

Zenit

Papež kriticky o apokalyptických náladách

Na neděli *Gaudete* při poledním Angelu řekl papež, že Církev od počátku povzbuzovala věřící, aby Kristův návrat očekávali klidně, nikoli v alarmistickém duchu. Připomněl, že antifona na tuto neděli cituje list Filipánům: „Radujte se stále v Pánu, opakují: Radujte se!“ Také v listu do Soluně varuje svatý Pavel, že okamžik návratu Páně nikdo nezná a vyžívá, abychom žili, jako by tento návrat

byl bezprostředně blízko, připomněl.

„Církev už tehdy chápala, že ‚blížkost‘ Boží není věcí prostoru a času, ale spíše věcí lásky,“ vysvětlil papež. „Vánoce přijdou, aby nám připomněly tuto základní pravdu naší víry, abychom před jesličkami zakusili křesťanskou radost a tvář v tvář novorozenému Ježíši rozjímali Boha, který se k nám přiblížil z lásky.“

Zenit

Venezuela: pokus o alternativní katolickou církev

Chavezova vláda podporuje vznikající „Reformistickou katolickou církev Venezuely“. Je to výsledek napjatého vztahu mezi Chavezem a katolickou hierarchií. Manuel Vasquez, expert na latinsko-americký katolicismus z floridské univerzity v Gainesville, upozornil, že tato tendence se objevuje i v jiných latinskoamerických státech. Charakterizoval ji jako „oživení

teologie osvobození, součást obecného posunu doleva v této části světa“.

„Reformistická církev“ se skládá z katolíků, anglikánů a luteránů, vysvětila už tři biskupy a chce se zaměřovat na chudinu. Má asi 2.000 členů. Neuznává papeže a podle méridského biskupa Cardóza je za ní politický zájem.

ChristianScience Monitor

Nový prefekt kongregace pro bohoslužbu a svátosti

Novým prefektem Kongregace pro bohoslužbu a svátosti bude po odstoupení kardinála Francise Arinzeho toledský arcibiskup kardinál Antonio Canizares Llovera. Narodil se v roce 1945, kněžské svěcení přijal v roce 1970. Působil jako

biskup v Avile, kde založil novou katolickou univerzitu, dále jako arcibiskup v Granadě a Toledu. Založil iniciativy ve prospěch nemocných, závislých a nezaměstnaných. Je autorem řady knih.

Zenit

Tříkrálová sbírka

Počátkem ledna 2009 opět vyšli do ulic koledníci se zapečetěnými pokladničkami. Dobročinná akce Tříkrálová sbírka se v celostátním měřítku uskutečňuje již podeváté.

Výtěžek Tříkrálové sbírky je tradičně určen především na pomoc nemocným, handicapovaným, seniorům, matkám s dětmi v tísní a dalším jinak sociálně potřebným skupinám lidí, a to zejména v regionech, kde se sbírka koná. Přibližně desetina výnosu sbírky je určena na humanitární pomoc do zahraničí.

Do ulic obcí a měst v lednu 2008 vyšlo 13 659 kolednických skupinek, což představuje více než 40 000 dobrovolníků. Výnos sbírky činil 60,8 milionů korun.

Do sbírky lze přispět také prostřednictvím dárcovské SMS ve tvaru DMS KOLEDA na číslo 87 777 anebo bankovním převodem nebo poštovní poukázkou na konto: 33001122/0800 u České spořitelny.

Charita

Kardinál Vlk k jubileu kardinála Berana

Dne 29. prosince uplynulo 120 let od narození kardinála Berana a v květnu roku 2009 uplyne 40 let od jeho smrti. Kardinál Vlk o těchto jubileích Vatikánskému rozhlasu řekl: „Pražská arcidiecéze a celá Církev v České republice chce poctit kardinála Berana jako jasné znamení odporu proti komunismu. On je svědek, a jeho postoj nejednat s komunisty a neuvěřit jejich slibům se naprosto potvrdil v dalších letech, kdy se ukázalo, že s komunisty jednat nelze. Tento postoj Beran zaujal a samozřejmě na sebe vzal také jeho důsledky, tedy utrpení a pronásledování. Nejprve byl v koncentráku nacistického režimu a pronásledován byl i totalitním režimem komunistickým. Je proto znamením a výzvou k tomu, aby při kontaktech s komunisty byla zachována velká opatrnost.“

RV

Vážení čtenáři,
děkujeme Vám všem, kteří jste zasláním finančního daru umožnili další vydání *RC Monitoru* a pomohli pokrýt režijní náklady spojené s jeho vydáváním.

S upřímným Pán Bůh zaplať

redakce

PROMLUVA PAPEŽE

Projevila se Boží dobrota

Papežova promluva při *Urbi et orbi*

Foto: <http://www.dioecesisicapaia.it>

Draží bratři a sestry, těmito slovy apoštola Pavla opět přináším radostnou zvěst o Narození Krista: ano, dnes „se projevila Boží dobrota, která přináší spásu všem lidem“!

Projevila se! To je to, co Církev dnes slaví. Dobrota Boží, plná milosti a něhy už není skryta, ale „projevila se“, ukázala se tělesně, ukázala svou tvář. Kde? V Betlémě. Kdy? Za vlády císaře Augusta, během prvního sčítání lidu, o kterém se zmiňuje i evangelista Lukáš. A kdo to zjevil? Novorozenec, Syn Panny Marie. V NĚM se zjevila milost Boha, našeho Spasitele. Proto se ono Dítě nazývá Jehošua, Ježíš, což znamená „Bůh zachraňuje“.

Vánoce – svátek světla

Dobrota Boha se projevila. Proto jsou Vánoce svátkem světla. Nikoli denního světla, které obklopuje všechno, ale záře, která se v noci rozsvěcuje a šíří se do světa z jednoho konkrétního místa: z Betlémské jeskyně, kde božské Dítě „přišlo na svět“. Ono samo je ve skutečnosti tím šířícím se světlem, jak to výstižně naznačují mnohé obrazy Narození. Ono je světlem, které zazáří a protrhává mlhu, rozptyluje temnotu a dovoluje chápat smysl i hodnotu naší existence a našich dějin. Každé vánoční jesličky jsou jednoduchým a výmluvným pozváním otevřít srdce a mysl pro tajemství života. Je to setkání s nesmrtelným Životem, který se stává smrtelným v tajemné scéně Naro-

zení; scéně, kterou můžeme obdivovat také zde na tomto náměstí, ale i v nesčetných kostelech a kaplích celého světa, a v každém domě, kde se cítí Ježíšovo jméno.

Ježíš přišel pro všechny, pro celé stvoření

Dobrota Boží se ukázala všem lidem. Ano, Ježíš – tvář Boha, který zachraňuje – se nezjevil jenom několika jedincům, jenom některým, ale všem. Je pravda, že se s ním v neútluném Betlémském příbytku setkala jen několik osob. On však přišel pro všechny: židy i pohany, bohaté i chudé, blízké i vzdálené, věřící i nevěřící..., pro všechny. Nadpřirozená milost je Boží vůlí určena všemu stvoření. Je však třeba, aby ji každá lidská bytost přijala a vyslovila své „ano“ jako Maria, aby srdce bylo osvětleno paprskem božského světla. V onu noc přijali vtělené Slovo Maria a Josef, kteří Ho s láskou očekávali, a pastýři, kteří hlídali ovce (srov. Lk 2,1–20). Sešla se tedy malá skupinka, aby se poklonila Dítěti Ježíši; malé společenství, které představuje Církev a všechny lidi dobré vůle. Ti, kteří Ho v životě očekávají a hledají, se také dnes setkávají s Bohem, který se z lásky stal našim bratrem; ti, kteří mají srdce nasměřované k Němu, touží poznat jeho tvář a přičinit se o příchod jeho Království. Říká to sám Ježíš ve svém kázání: jsou to chudí duchem, plačící, tiší, lačníci po spravedlnosti, tvůrci pokoje, pronásledovaní pro

spravedlnost (srov. Mt 5,3–10). Ti rozpoznávají v Ježíši tvář Boha a jako Betlémský pastýři odcházejí se srdcem obnoveným radostí z jeho lásky.

Vánoční zvěst naděje pro všechny národy

Bratři a sestry, kteří mne slyšíte, všem lidem je určena zvěst naděje, která je jádrem Vánočního poselství. Ježíš se narodil pro všechny a jako Ho v Betlémě Maria podala pastýřům, Církev Ho dnes představuje celému lidstvu, aby každý člověk a každá lidská situace mohla zakusit moc zachraňující milosti Boha, který jedině dovede proměnit zlo v dobro a který jedině může změnit srdce člověka a učinit jej „oázou“ pokoje.

Kéž zakusí moc zachraňující milosti Boha četné národy, které dosud žijí v temnotách a ve stínu smrti (srov. Lk 1,79). Božské Světlo z Betléma ať se šíří po Svaté zemi, kde se zdá, že Izraelcům i Palestincům se obzor opět zatemňuje; ať se šíří v Libanonu, v Iráku a po celém Středním Východě. Ať přinese plody snahám těch, kteří neustupují před zvrácenou logikou střetů a násilí, ale upřednostňují cestu dialogu a jednání, aby utišili vnitřní napětí v jednotlivých zemích a našli spravedlivá a trvalá řešení konfliktů, které sužují tento region. Po tomto Světle, které proměňuje a obnovuje, touží v Africe obyvatelé Zimbabwe, kteří jsou už dlouho sevřeni politickou a sociální krizí, jež se, bohužel, stále prohlubuje; a stejně tak muži a ženy v Demokratické republice Kongo, zejména v trýzněném regionu Kivu, v Súdánském Darfúru a v Somálsku, jejichž nekonečné utrpení je tragickým důsledkem absence stability a pokoje. Toto Světlo očekávají zejména děti v těchto zemích a ve všech zemích stížených nouzí, aby jejich budoucnosti byla vrácena naděje.

Boží dobrota přináší spásu světu

Tam, kde jsou pošlapávány důstojnost a práva lidské osoby; kde osobní či skupinové egoismy převažují nad obecným dobrem; kde je riziko návyku na bratrovražednou nenávist a vykořisťování člověka člověkem; kde vnitřní boje rozdělují skupiny a etnika; tam, kde nadále hrozí terorismus, kde chybí to nejnужnější pro přežití; kde se s obavami hledí do budoucnosti, která se stává stále více

KOMENTÁŘE

nejistou i v zemích blahobytu: tam ať zazáří Světlo Vánoc a všechny povzbudí, aby se každý dal do díla v duchu autentické solidarity. Bude-li každý myslet jenom na své vlastní zájmy, svět nemůže dospět jinam než do záhuby.

Draží bratři a sestry, dnes „se projeví Boží dobrota, která přináší spásu“ (srov. Tit 2,11) do tohoto našeho světa s jeho možnostmi a slabostmi, s jeho pokroky a krizemi, s jeho nadějemi a úzkostmi. Dnes zazářilo světlo Ježíše Krista, Syna Nejvyššího a syna Panny Marie:

„Bůh z Boha, Světlo ze Světla, pravý Bůh z pravého Boha. Pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil z nebe“. Tento den se Mu klaníme ve všech částech světa, zavnutému do plének a položenému v jeslích. Klaníme se Mu v tichosti, zatímco On, ještě dítě, jakoby nám chtěl říci pro naši útěchu: Nemějte strach, „Já jsem Bůh, a nikdo jiný“ (Iz 45,22). Pojdte ke mně, muži a ženy, národy a země, pojdte ke mně, nebojte se: přišel jsem, abych vám přinesl lásku Otcovu a ukázal cestu pokoje.

Jdeme tedy, bratři! Pospěšme si jako pastýři uprostřed Betlémské noci. Bůh nám vyšel vstříc a ukázal nám svou tvář. Je bohatý milostí a milosrdenstvím! Ať pro nás jeho příchod nevyjde nazmar! Hledejme Ježíše, nechme se přitáhnout jeho světlem, které vyhání z lidského srdce smutek a strach; přistupme s důvěrou, s pokorou se mu klaníme. Požehnané Vánoce vám všem!

Přeložil P. Milan Glaser SJ
<http://www.radiovaticana.cz>
 (mezititulky redakce)

Válka v Gaze

Jak dosáhnout míru?

Izraelská odplata Gaze je brutální, ale to neomlouvá mravní ignoranci těch, kdo v hlavních městech Evropy i v New York City zatracují reakci Izraele a ne palestinské akce, na něž reaguje. Ke konci roku 2008 odpálil Hamás na Izrael asi 1500 raket, jež zabýjely jak židovské, tak arabské civilisty: to je číslo, jež klade izraelské tažení do určité perspektivy.

Papež Benedikt XVI. volá po ukončení násilí, ale jak toho dosáhnout? V posledních dnech je četba novin srdcervoucí v každém ohledu, ale nejděsivější je zpráva o cíleném bombardování univerzity. Nejděsivější proto, že dokládá skutečnost, již obvykle uhýbáme: skutečnost, že nikoli chudoba nebo deprivace produkují terorismus, ale spíše je to určitá politická kultura nakažená milenijními náladami. I teroristé, kteří napadli 11. září Ameriku, stejně jako jejich bratři z Hamásu, měli akademické vzdělání, jež se rovná jejich nenávisti. My bychom si ovšem raději mysleli, že terorismus vzniká z nespravedlnosti nebo chudoby, protože ty můžeme zmírnit, ale porazit politickou ideologii a její projevy je daleko složitější úkol.

Za druhé světové války spojenci pochopili, že dlouhodobý mír zajistí jen naprostá porážka nacistického režimu. Jednání s Hitlerem by bylo nevedlo k cíli, protože problémem byl právě Hit-

ler sám. Zdá se, že právě takto uvažuje izraelská vláda o jednáních s Hamásem: jak projednávat a řešit konkrétní otázky s režimem, který opakovaně a demonstrativně ukázal, že si nepřeje mír se židovským státem? Patrně jedinou možností bude zničení Hamásu.

Jenže – jak se poučila Amerika ve Vietnamu – se někdy ukáže, že porazit režim založený na odporné politické ideologii je nemožné, pokud si získal loajalitu národa. Vietnamští komunisté si osvojili vietnamský nacionalismus a angažmá Spojených států pak jen sblížilo komunisty s jejich nacionalistickým zázemím. Není jasné, nebude-li mít nyníější izraelská akce podobný efekt. Opozice vůči Hamásu předtím v Gaze narůstala; teď uvidíme, zda izraelské útoky zlomí Hamás – nebo zlomí opozici.

Izraelská akce nepřiměla arabské vlády v regionu, aby Hamás hájily. Egypt, Jordánsko a Saudská Arábie mají téměř stejný zájem na porážce teroristů jako Izrael. Chápou, že s těmito fanatiky nelze jednat, i když jsou samy zapleteny do mnohaleté zásobovací podpory protiizraelských útoků.

Samozřejmě – zbývá tu jeden prostý způsob, jak prolomit kruh násilí na Středním východě: ať Palestinci jednoznačně přijmou právo Izraele na existenci a vzdají se naděje na návrat politických hodin před rok 1966. Dokud Palestinci trvají na získání poloviny Jeruzaléma, nebudou mít nikdy kompletní kontrolu nad Nábulusem. (Za dnešní situace se o bezpečnostní kontrolu dělí izraelská armáda s palestinskou policií. – Pozn. překl.) A dokud jejich univerzi-

Foto: <http://www.theonion.com>

ty nepřestanou být živnou půdou pro získávání teroristů, pak my, kdo žijeme v zemích, jež trvaly na bezpodmínečné kapitulaci nacistického Německa, bychom asi neměli odsuzovat Izrael.

Prolomit bludný kruh násilí chceme všichni. Papež Benedikt však zná lépe než většina jiných ohavné důsledky politiky prolnuté fanatickou ideologií, protože jim byl jako mladý muž svědkem. Tam, kde Hitler přinášel okultní fantazie smíchané s wagnerovsko-germánskou mytologií, přináší Hamás a jeho spojenci eschatologii – ale důsledky jsou tytéž: režim, který je kletbou pro svůj vlastní lid i pro jeho sousedy. Míru lze dosáhnout jen tak, že Hamás bude poražen.

Michael Sean Winters
 Převezato z amerického jezuitského
 týdeníku America
 překlad -mf-

Někdy se ukáže, že porazit režim založený na odporné politické ideologii je nemožné, pokud si získal loajalitu národa.

KOMENTÁŘE

Krutosti v Gaze a mlčení o nich

Pronásledování palestinských křesťanů

Foto: <http://cache.daylife.com>

Pohřeb Rami Ajada, majitele knihkupectví Palestinské biblické společnosti, jehož zavraždili islámští radikálové

Mimo pozornost západních médií probíhá v Pásmu Gazy, a v menší míře i na Západním břehu, systematické pronásledování. Celé kampani a jejím pachatelům napomáhá také ticho, které kolem ní panuje. Oběťmi jsou palestínští křesťané, zejména jejich nepočtená populace v Gaze. Pachateli jsou nejrůznější islamistické skupiny, a to vše je projevem rostoucí islámské militantnosti a náboženského zápalu, který postihuje všechny země regionu.

V Gaze roste pronásledování křesťanů

Počet křesťanů v Pásmu Gazy se odhaduje na dva až tři tisíce. Politika v Gaze je už dlouho charakterizována příklonem ke konzervativnímu islámu, a proto mají tamní křesťané sklony k politické neviditelnosti. Od převratu v červenci 2007, kdy se k moci dostal Hamás, je tento postoj stále obtížněji udržitelný. Islamistické organizace, posílené netečností úřadů, si začaly brát křesťanské instituce i osoby v Gaze na mušku a stále více jim to prochází. Součástí každodenní reality pro křesťany je nyní zastrahování, útoky a hrozba únosů.

Tento trend začal být zřejmý po sérii útoků na knihkupectví Palestinské biblické společnosti v Gaza City v loňském roce. V dubnu byl obchod terčem bombového útoku, jeho majitel Rami Chader Ajád byl později za bílého dne unesen a 7. října 2007 nalezen mrtvý.

V roce 2008 se staly křesťanské instituce v Gaze terčem řady bombových útoků. Zvláštní pozornost byla věnována vzdělávacím zařízením. Byl proveden bombový útok na školu *Rahabat al-Wardia*, kterou vedou řádové sestřičky ve čtvrti Tel al-Hawa, a na americkou mezinárodní školu v Beit Lahija. Školy *Zahwa Rosary Sisters School* a *El-Manara*, obě v Gaza City, byly napadeny také v létě letošního roku. Bombardována byla také knihovna YMCA a vojenský hřbitov *Commonwealth War Cemetery*. K většině těchto útoků došlo v noci, takže nikdo nebyl zraněn. Často byli mezi oběťmi strážci.

Islámští radikálové usilují o totální likvidaci křesťanské komunity v Gaze

Kdo útoky provádí? Má se za to, že pachatelé patří k salafistickým islamistickým skupinám jako je *Džaiš al-Islam*, *Džaiš al-Uma* a obdobné organizace. Větší teroristická skupina nazvaná „Lidové výbory odporu“ se také dala slyšet, že křesťanská přítomnost v Gaze by měla být zlikvidována, protože jejím prostřednictvím jsou obyvatelé Gazy vystavováni prozápadním, antiislámským vlivům. Jakou roli v tom všem hraje vláda Hamásu?

Hamás oficiálně křesťanskou komunitu toleruje a jeho mluvčí útoky kritizovali. V praxi se však konalo pouze zběžné vyšetřování a zatýká se málokdy. V ně-

kolika případech, kdy k zatčení došlo, nebylo podezřelým sděleno žádné obvinění a brzy byli propuštěni. Tak tomu bylo například se dvěma členy skupiny *Džaiš al-Islam*, kteří byli podezřelí z účasti na útoku na knihovnu YMCA.

Pronásledování křesťanů nevychází z nějaké okrajové skupiny, nýbrž je součástí širšího procesu islamizace palestinské společnosti. Vzestup Hamásu je součástí stejného trendu.

Ale ani členové hnutí Fatáh nejsou vůči tomuto procesu imunní. Například „Lidové výbory odporu“, které jsou známé svými protikřesťanskými postoji, byly založeny bývalými důstojníky Fatáhu, kteří chtěli vytvořit organizaci odražející jejich náboženský zápal.

Pronásledování se stupňuje i na Západním břehu

Situace na Západním břehu je odlišná, což je dáno větším počtem křesťanů a větším vlivem sekulárních sil. Avšak i tady komplikují křesťanům život nepřátelské tendence.

Nedávný článek v palestinském deníku *Al-Ajám* upozornil na dlouhou doutnající problém „povinných prodejů“ půdy vlastněné křesťany. Tento postup je dobře patrný zejména v oblasti Betléma, Ramalláhu a al-Bireh. Osoby s úzkými vazbami na bezpečnostní složky Palestinské autonomie nebo na mocné klany se různými způsoby zmocňují křesťanské půdy. Používají k tomu falešné registrační dokumenty, squattery i bezpečnostní důstojníky. Abd al-Nasser al-Nadžár, sloupkař *Al-Ajám*, který problém popisuje, běduje, že orgány nepodnikly „nic konstruktivního“, aby křesťany ochránily. Nadžár vypočítává orgány samosprávy, palestinské politické skupiny i tisíce nevládních organizací přítomných na Západním břehu, které by měly mít o tuto situaci zájem, ale nic nečiní.

Zahraniční média, nevládní organizace a někteří západní političtí vůdci přehlížejí zjevné důkazy rostoucího pronásledování křesťanů na Západním břehu a v Gaze. Ovocem je pomalý konec starobylé komunity křesťanských Arabů.

RECENZE

Oficiální palestinská verze nadále tvrdí, že Palestinci tvoří jednotný národ a mezi křesťany a muslimy vládne harmonie. Oficiální vedení palestinských křesťanů tuto tezi opakuje. V terénu však vypadá situace tak, že palestiniští křesťané hlasují nohama. Například v Betlémě se podíl křesťanského obyvatelstva snížil ze 60 % většiny v roce 1990 na dnešních méně než 20 %. Malá a sužova-

ná křesťanská komunita v Gaze možná brzy prostě přestane existovat.

Tyto události jsou součástí širších procesů odehrávajících se v celém regionu. K trendu patří také fakt, že se o nich nemluví. Zahraniční média, nevládní organizace a někteří západní političtí vůdci raději prosazují vidění Západního břehu a Gazy, které je založeno na iluzích a vědomém přehlížení důkazů. Ovoce

je pomalý konec starobylé komunity křesťanských Arabů.

Jonathan Spyer

Zdroj: Jerusalem Post.

Překlad Mojžíra Kalluse převzat z časopisu Slovo z Jeruzaléma.
(mezititulky redakce)

Autor je výzkumný pracovník Centra pro globální výzkum mezinárodních záležitostí v Hercliji.

Opus magnum – díl třetí

Věznění katolíků v padesátých letech

Když Václav Vaško v normalizačních časech začínal psát svou „Neumlčenou“, byl odkázán na vlastní paměť, soukromé rozhovory a starý tisk. Přesto se v této době vypracoval od amatérského pamětníka k bystrému historikovi.

Po převratu se situace změnila: doba umožnila vstup do archivů, při rozhovorech s jinými pamětníky už nebylo třeba brát ohled na to, zda dotyčný „udrží jazyk za zuby“. Dostupný materiál obrovsky narostl – a tak Vaškovi vlastně nezbylo nic jiného, než začít psát znovu. O jeho mimořádné píli a erudici svědčí to, že necelých dvacet let po „sametu“ máme už tři díly této nové práce s názvem „Dům na skále“. A myslím si, že označit je jako *opus magnum* není nijak přehnané.

Po prvním („Církev zkoušená: 1945–1950“, vyšlo v roce 2004) a druhém dílu („Církev bojující: 1950 – květen 1960“, 2007) jsme v právě uplynulém roce dostali do ruky díl třetí: „Církev vězněná: 1950–1960“.

Proticírkevní komunistický teror

Knihu zahajují dvě obecně pojaté kapitoly: „Zákeřná ideologie“, která pojednává o komunistickém konceptu boje proti Církvi a jeho kořenech; druhá kapitola, „Záludnosti“, hovoří o kličkách, jimiž se komunisté snažili napadnout činnost Církve nepřímo: jde např. o manipulaci výuky náboženství, z níž byli odstraněni kněží a schopní laici a byla ponechána problematickým osobám (sama si z této doby pamatují dvě postarší katechetky, z nichž jedna byla naivní pobožnístkářka a druhá byla jasný případ pro psychiatrii). Dále šlo o kategorizaci duchovních, jež měla vyloučit přesvědčené a schopné kněze.

Třetí kapitola „Kdo seje vítr, sklízí bouři“ se zmiňuje o postizích komunistů, kteří sami proticírkevní teror rozjízďili.

Čtvrtá kapitola, „Kněží před soudem“, rozebírá kauzy jednotlivých skupin duchovních. Několik dalších kapitol pak líčí procesy proti katolickým laikům resp. laickým skupinám vedeným kněžími: jde např. o kauzu „vaticánských špiónů“, procesy s hnutím „Rodina“, s Katolickou akcí a s orelskými činiteli.

Ponižující podmínky v komunistických věznicích

Jedenáctá kapitola líčí tábory nucených prací, zvláště ty, jež byly propojeny s těžbou uranu, i tzv. nápravné pracovní tábory. Na ni navazuje kapitola o vězeňské pastoraci, tak jak ji sám autor zažil na Pankráci a pak na táborech *Nikolaj a Mariánská*. Ukazuje se zde bohužel, jaký rozdíl byl mezi situací mužských vězňů a vězněných žen, které po dlouhá léta neměly přístup ke svátostem. Dále navazuje kapitola o „kněžských izolacích“ na Leopoldově a na Mírově.

Čtrnáctou kapitolou je třeba zvláště ocenit: pojednává o podmínkách, v nichž byly vězněny ženy a která je celá založena právě na jejich vyprávění. Nezamlčuje zvláštní formy ponižování, jehož se dopouštěli dozorcí – muži vůči těmto ženám (to je zvláště cenné proto, že vězenkyně samy na ně vzpomínají jen velmi nerady): toto ponižování pro ně bylo leckdy horší než hlad a těžká fyzická práce. Kromě ústních vzpomínek se opírá i o knihu Dagmar Šimkové „Byly jsme tam taky“, kterou už za normalizace vydalo Škvoreckého nakladatelství v Torontu.

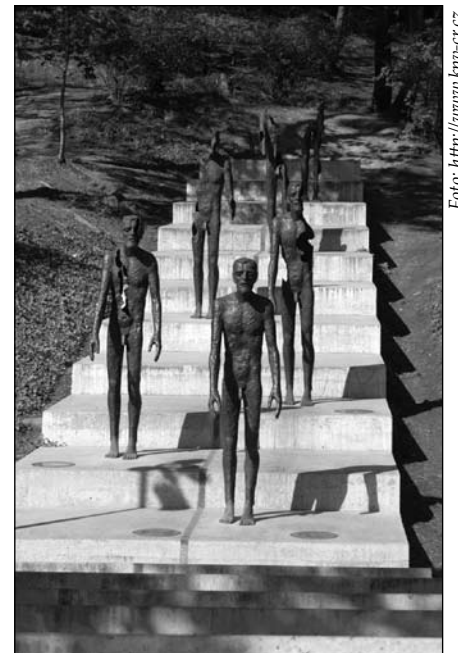

Foto: <http://uravun.kpp-cr.cz>

Památník obětem komunismu v Praze na Újezdě

Celou knihou prolínají srdcervoucí osudy mnoha rodin, jejichž otcové v táborech zemřeli nebo (jako František Valena) byli domů posláni už jenom zemřít. Vaško vyzdvihuje statečnost a oběti manželek, které se musely o rodiny samy starat a navíc čelit perzekucím a diskriminacím.

Velká amnestie 1960

Patnáctá kapitola pojednává o Velké amnestii z roku 1960: tehdy – podle historických údajů – přišlo domů asi 200.000 vězňů. Líčí také situaci navrátilců, kteří museli začínat prakticky od nuly v podmínkách soustavné diskriminace (diskriminace jejich rodin samozřejmě pokračovala dále). Komunisté tehdy

RECENZE

– s tupohlavostí sobě vlastní – poslali většinu z nich k manuální práci, aniž si uvědomili, že se tak informace o počtu vězňů a jejich lidských kvalitách dostává i do prostředí, kde dosud tyto údaje nebyly příliš známy. Můj otec, který musel pracovat jako pomocný skladový dělník v jakémsi elektrodružstvu, stále narážel na podiv, jak se takový slušný a vzdělaný člověk mohl dostat do vězení. V atmosféře jistého uvolnění šedesátých let padala tato fakta na úrodnou půdu.

Mučedníci a občané druhé kategorie

Tato kapitola hovoří i o těch, kdo se na amnestii nevrátili. Shodně vypovídají, že poslední léta po roce 1960 pro ně byla nejtvrďší: zůstali jako malá menšina mezi běžnou kriminální populací, zbaveni solidarity ostatních „politických“. Nepomíjí ani další moment, v němž byly ženy znevýhodněny proti mužům: zatímco svobodní muži se po návratu zpravidla ještě stihli oženit a založit rodinu, pro většinu žen už bylo pozdě; jejich hlavní trápení tedy pokračovalo dále.

Závěr kapitoly je věnován mučedníkům:

kům: kromě 245 poprav zemřelo ve výkonu trestu 4.500 lidí. Z katolických vězňů byli už čtyři blahoslaveni.

Šestnáctá kapitola, „Občané druhé kategorie“, shrnuje represi rodin. Jedna z kapitol je věnována manželkám, jiná postiženým dětem. Zvláštní podkapitola je také věnována postihům věřících učitelů.

„Miliony bratří a sester trpí jako my. Jiné miliony ve svobodných krajích s námi cítí a modlí se za nás, povzbuzují se naší věrností. Do tohoto spojitého koloběhu se zapojujeme svou modlitbou.“

Kdo by nás mohl odloučit od lásky Kristovy?

Kromě fotografické přílohy najdeme v knize také článek Otto Mádra „Slovo o této době“, který za normalizace koloval v samizdatu, a v něm nezapomenutelná slova: „Jestliže kdy bylo možné prožívat společenství Mystického těla

Kristova, je to dnes. Nepřítel si myslí, že nás odtrhne od Církve, když násilím zamezí styk se Svatým otcem, nebo dokonce nechá zrádci odhlasovat rozkol. Ve skutečnosti, i kdybychom už nic neslyšeli o římském papeži, kdyby všichni věrní kněží byli zlikvidováni, kdyby se veřejně ani tajně nesloužila u nás mše svatá, i tenkrát jsme pevně spojeni s Církví, dokud k ní patříme srdcem. [...] Miliony bratří a sester trpí jako my. Jiné miliony ve svobodných krajích s námi cítí a modlí se za nás, povzbuzují se naší věrností. Do tohoto spojitého koloběhu se zapojujeme svou modlitbou.“

Další přílohou je „Martyrologium“, které obsahuje 63 jmen a stručných životopisů těch katolíků, kteří byli popraveni, zemřeli ve vězení nebo jeho následkem.

Čtenářově orientaci slouží „Chronologický ukazatel“ a jmenný rejstřík.

Doporučujeme Vaškovo *opus magnum* všem čtenářům s obdivem a vděčností k autorovi a modlíme se, aby mu Pán dopřál dost času na dokončení čtvrtého dílu – „Církev nepokořená“.

Michaela Freiová

„Český politický katolicismus 1848 – 2005“

K nové publikaci Centra pro demokracii a kulturu

Posláním a účelem různých společenských věd a odborných pracovišť se stále více stává hodnotit minulé a současné děje z hlediska uplynulé reality v politických a společenských souvislostech na patřičné úrovni metodologické a technologické zpracování faktů a jejich souvislostí. A to bez politického nebo ideologického zabarvení a osobní zaiterovanosti, přidávání různých přívlastků k základním pojmům, a naopak s respektováním terminologie zkoumaného společenského činitele a jeho různých interakcí.

Co je politický katolicismus?

Autoři publikace „Český politický katolicismus 1848 – 2005“ – Pavel Marek, Karel Konečný, Michal Pehr, Petr Fiala, Jiří Foral, Miloš Trapl – nerespektovali základní pojmy a terminologii katolicismu ani křesťansko-demokratického stranictví; ke katolicismu přidali přívlastek „politický“ zvláště pro období let 1945–1989.

Pojem „politický katolicismus“ však neobsahovaly ani programy a organizač-

ní dokumentace křesťanského politického stranictví v československém, českém a slovenském prostředí po roce 1989. Používání uvedeného pojmu je však spjato s lidoveckým stranictvím do roku 1938, a to ještě v omezeném rozsahu předválečného katolicismu. Pokud se v křesťansko-demokratickém stranictví angažuje více katolíků, neznamená to, že lze stranu označit za představitelku politického katolicismu, i když se strana hlásí ke křesťanské demokracii.

V postmoderní době je pojem „politický katolicismus“ prvkem cizí ideologie, uměle zaváděný do terminologie křesťanství, katolické církve i křesťansko-demokratického stranictví. Pojem „politický katolicismus“ po roce 1945 byl spjat s marx-leninskou politickou ideologií a byl hanlivým názvem pro tak zvané zaprodance Vatikánu – katolíky věrné katolické církvi a papeži.

Obsah a skladba publikace „Český politický katolicismus“ od autorů: P. Fialy, J. Forala, K. Konečného, P. Marka, M. Pehra a M. Trapla se pod nálepku

„politického katolicismu“ zabývá politickým lidoveckým hnutím v průběhu jeho historického vývoje. Tomuto obsáhlému dílu však nějak chybí ideový základ a ideově programová linie vzniku křesťanského solidarismu a humanismu i postupné odluky katolického a později křesťanského politického stranictví od katolické církve, tedy hodnocení programových a organizačních východisek a sociálně-společenských postojů křesťanského stranictví, a to v dějinných souvislostech vývoje státního uspořádání v 19. až do počátku 21. století.

Lidovecké hnutí

Z politologického hlediska lze lidovecké hnutí spíše členit:

- na období jeho vzniku do roku 1918;
- na demokratickou působnost za 1. republiky, jako společné strany čtyř zemských organizací, zastřešených ústředním prezidiem a poslaneckým a senátorským klubem;
- na demokraticky orientovanou ČSL v letech 1945 – 1948;

RECENZE

– na Obrozenou ČSL v letech 1948–1989, která působila za komunistické totality, s programem křesťanským a socialistickým;

– na křesťansko-demokratické stranictví v emigraci 1948–1989;

– na vznik demokratické ČSL a jiného křesťanského stranictví po roce 1989;

– na vznik KDU-ČSL po roce 1992.

V každém období uvedeného politologického členění charakterizuje lidovecké stranictví jiný program a společenské cíle.

Český katolicismus

V českých podmínkách je nutno zdůraznit i nekonfesiční profil lidoveckého hnutí a jeho odluku od katolicismu (v náboženském pojetí, ale ne v oblasti sociální nauky) již v období po první světové válce. Je však nepopíratelnou realitou, že v celém období existence politického lidoveckého hnutí až do dnešních dnů sdružuje křesťansky smýšlející občany, a to převážně katolického vyznání.

V postmoderní době se politicky angažovaní křesťané (včetně katolíků) sdružují v rámci celého politického spektra občanské společnosti, avšak většina křesťansky smýšlejících a žijících ve víře se politicky neangažuje. Lze tedy konstatovat, že český „politický katolicismus“ zřejmě žije spíše jen na některých vědeckých pracovištích a v publikacích grantového typu.

Z historického hlediska je spíše možno rozdělit český katolicismus na:

– katolicismus v období Rakousko - Uherska;

– austrofilské a slovanské tendence v českém katolicismu;

– vznik náboženské a spolkové katolické činnosti po roce 1848;

– vznik katolického politického stranictví do roku 1918;

– katolickou církev a stát za první republiky;

– křesťanské politické stranictví za první republiky;

– katolickou církev v období druhé republiky a za protektorátu;

– katolickou církev v období 1945–1948

– katolickou církev v období komunistické totality 1948–1989;

– socialistické lidovecké stranictví 1948–1989;

– katolickou církev a demokratizaci v letech 1989–1992;

– vznik a obnovu křesťanského demokratického stranictví 1989–1992;

– katolickou církev v podmínkách občanské a sekularizované společnosti;

– křesťansko-demokratické stranictví (KDU-ČSL) v podmínkách občanské společnosti.

Problematika názvosloví a východisek

Značné rozpaky působí opomíjení ideových a programových východisek lidoveckého stranictví za období jeho existence (zvláště po 2. světové válce), ale i zdůrazňování obrozené ČSL v období totality, kdy se převážná část křesťanů politicky neangažovala, a křesťanské politické stranictví bylo nesvéprávné a nedemokratické.

Lze i upozornit, že politické názvosloví a přívlasková spjatost v 19. století má naprosto jiný význam a smysl ve 20. století. Například pojem „křesťanský socialismus“ z přelomu 19. a 20. století má jiný význam a smysl než křesťanský socialismus z období komunistické totality.

Je nutno konstatovat, že pojem „politický katolicismus“ nepoužívá ani katolická sociální nauka, ani křesťanská filozofie, ani sociologie. Kompendium sociální nauky katolické církve uvedený pojem nezná.

Za první republiky již J. Šrámek popíral termín „politický katolicismus“, který považoval za nepřátelské heslo, stejně jako termín „klerikarismus“. Příslušní autoři nevzali na vědomí ani zákaz angažování kněží v politickém dění bez souhlasu příslušného biskupa a papeže ve dvacátých a třicátých letech 20. století, i jiné chápání katolicismu a jeho silné ovlivnění papežskými encyklikami a křesťanskou sociologií a státovědou i křesťanskými filosofickými proudy a jejich konfrontace s reálným společenským a politickým prostředím.

O katolicismu nelze psát bez hlubší znalosti dějin katolické církve, ale i vývoje křesťanské filosofie a sociologie. Rovněž nelze psát o nábožensky motivovaném stranictví bez znalosti zejména katolické a evangelické filosofie a sociologie a soudobých teologických proudů a postojů k společenskému a sociálnímu prostředí.

Dále nelze psát o katolicismu bez hlubší znalosti vývoje českého solidarismu a humanismu a kulturních a duchovních proudů českého předválečného a poválečného katolicismu. Snad nejbližší úhel pohledu z uvedených hle-

disek lze zachytit v části týkající se let 1848–1918.

Celou publikaci provází koncepční nesladěnost a metodická nejednotnost, ale i různé pojetí poznámkového aparátu.

Pojem „politický katolicismus“ jako šedá deka zakryl hrdinství žalářovných duchovních a laiků a omezování náboženské činnosti laiků, ale i souhlas představitelů lidoveckého stranictví s normalizací československé společnosti po roce 1968 a prokomunisticky provedenou konsolidací ČSL. Zakryl i skutečnost, že většina křesťanů se politicky neangažovala, a vždy se jen projevila v krizových okamžicích režimu, a to v roce 1968 a 1989.

Křesťanské stranictví

Je nutno konstatovat, že pojem „politický katolicismus“ nepoužívá ani katolická sociální nauka, ani křesťanská filozofie, ani sociologie. Kompendium sociální nauky katolické církve uvedený pojem nezná. V 21. století přívlasket „politický“ nelze spojovat s katolickou církví, která jasně vymezila svůj vztah k politickému stranictví, občanské společnosti a k formám státních a společenských systémů.

Ke křesťanství (v katolickém i širším pojetí) se dnes hlásí různé politické strany, různé iniciativy a sdružení. Zde existuje jen jedno měřítko: křesťanský morální a hodnotový systém vycházející z humanismu a mezilidské solidarity i sociálně spravedlivé lidské společnosti. Posláním křesťanského stranictví je sdružovat a obhajovat zájmy křesťansky žijících a smýšlejících občanů a oslovovat veřejnost z křesťanských a demokratických pozic. Nikoliv z pozic fiktivního „politického katolicismu“.

Obecně lze konstatovat, že publikace „Český politický katolicismus 1848–2005“ je faktologickou příručkou, která navazuje na dřívější vydání publikace „Politické strany 1861–1938, 1938–2004“ i na dřívější vydání knihy P. Fialy „Katolicismus a politika“ z roku 1995. Ožívování pojmu „politický katolicismus“, který byl spjat s určitou dějinnou etapou 19. a 20. století, a jeho přenesení do jiné vývojové etapy 21. století již neodpovídá realitě českého katolicismu a ani křesťansko-demokratického stranictví, ani politické angažovanosti katolíků a jiných křesťanů v pluralitním politickém spektru občanské společnosti.

Václav Rymeš

Autor je kunsthistorik a publicista
Redakčně kráceno, mezititulky redakce

ANALÝZA

Orientace Církve ve společnosti

Pohled z terénu

Foto: <http://www.katkyd.cz>

Po převratu v roce 1989 měla Církev u národa vysoký kredit – věrohodnost. Společnost od ní očekávala, že ukáže, v čem spočívají její nabízené hodnoty, co můžeme ve vytvořeném svobodném prostoru lidem nabídnout. Velké iluze o beztrždní spravedlivé společnosti se neosvědčily a lidé se ohlíželi po nabídce, která by byla schopna věrohodně ukázat lepší alternativu, než byl komunismus. Velmi brzy se v konkurenčním prostředí nabídek začal prosazovat způsob života založený na ekonomice a politice. Rozjel se plným tempem proces k návratu kapitalistického soukromého podnikání.

Postavení Církve po pádu komunismu

Církev se snažila i v této situaci obnovovat různé struktury své činnosti. Vznikla pastorační centra při diecézích a řeholní řády se ujaly svých vrácených budov a zahájily opět společný život ve svých komunitách. Zdálo se, že se všechno vrátí do doby před 40 lety, že se naváže na přetržené tradice a že národ vyprázdněný od duchovních hodnot naši tradiční nabídku servisu svátostí a katecheze přijme se vstřícností a zájmem. Nestalo se tak. Naopak s postupujícími léty zájem o věci, jež Církev zprostřed-

kovává, stále klesá. Na příklad ve Zlíně se začátkem devadesátých let přihlásilo jen do první třídy asi 120 žáčků. V letošním roce připravujeme na první svatě přijímání jen 12 dětí, posbíraných ze všech škol města Zlína. Je třeba však dodat, že ve Zlíně funguje i církevní základní škola, kde se náboženství vyučuje v rámci rozvrhu hodin.

Tento trend pokračuje už druhé desetiletí a zdá se, že kurz se nezmění. Vzhledem k tomu, že II. vatikánský koncil radil nepřehlédnout znamení času, měli bychom se i my ptát, co nám tato naše situace napovídá. Proč je tak malý zájem o duchovní hodnoty, které nabízíme. Proč se obraz Církve v očích národa prezentuje našimi opakovanými a neúspěšnými pokusy o vrácení církevního majetku – tzv. majetkového vyrovnání. Proč se na veřejnosti prezentujeme spíše oslavami velkých poutí a nebo jako „ozdoba“ akcí rázu společenského. Proč se tedy naše věrohodnost snížila natolik, že společnost od nás neočekává nic podstatného. Jaká může být stanovena diagnóza a případně prognóza Církve u nás.

Znamení času

Možná jsme si dobře neuvědomili „znamení času“, možná jsme se báli vyhodnotit správně situaci, v níž jsme

se ocitli po pádu komunismu. Chtěli jsme rychle dohonit těch 40 let systematického odstraňování povědomí víry a tradic z myslí především nastupující generace dětí a mládeže. Obnovili jsme různé struktury, založili hustou síť Charit a částečně vybudovali i církevní školství. Jsou to jistě všechno hodnoty osvědčené a dobré. Postupem času se však ukazuje, že např. v Charitě pracuje spousta nevěřících pracovníků, jejichž motivace k sociální práci nevychází z kořenů evangelia. Nelze ovšem posuzovat kvalitu péče Charity dle měřítko – věřící a nevěřící. Někdy vlašný a povrchní křesťan může mít horší vztah k potřebným a nemocným než nepokřtěný. Zapomnělo se trochu, že zdroj aktivit Církve má být především živé společenství věřících. Že žijeme v prostředí národa, který vlastně jen „trpí“ aktivity Církve jako náš jakýsi „koníček“. Že většina národa je vzdálena Církvi a nebo má s ní kontakt jen povrchní či okrajově jednorázový. Že se pohybujeme v prostředí, které se podobá podmínkám, v nichž žila Církev v začátcích, tedy prostředí pohanského světa.

Zdá se, že ono „znamení času“ nám doporučovalo usilovat a rozvíjet styl života, který by se týkal všech kategorií Církve – od biskupa až po obyčejného věřícího. Stručně řečeno: budovat Církev zevnitř na rovině vztahů založených na evangeliu a prohlubovaných systematickou formací. Církev by se měla především přednostně věnovat zkvalitňování a pěstování vnitřní komunikace v duchu otevřenosti a důvěry. Měla by být ochotna prohlubovat svou náboženskou formaci. Nebát se otevřeného dialogu a vzájemné reflexe mezi laiky a kněžími, mezi kněžími navzájem a také mezi kněžími a biskupy, zbytečně se nezatěžovat administrací a také pokud možno neřešit jen administrativními postupy různé problémy.

Většina národa je vzdálena Církvi a nebo s ní má kontakt jen povrchní či okrajově jednorázový. Pohybujeme se v prostředí, které se podobá podmínkám, v nichž žila Církev v začátcích, tedy v prostředí pohanského světa.

ANALÝZA

Spiritualita společenství

I když biskup zodpovídá celkově za pastorační činnost, přece jsou to kněží, kteří tyto úkoly v praxi realizují. Na jejich vztazích navzájem a ochotě spolupráce a komunikaci závisí velkou měrou věrohodnost Kristovy věci. Jan Pavel II. v encyklice *Novo millennio ineunte* uvádí: „Spiritualita společenství znamená též schopnost vnímat v rámci hluboké jednoty tajemného těla Církve každého bratra a každou sestru ve víře jako ty, kdo jsou „součástí mého života“, abychom dokázali sdílet jejich radosti i utrpení, vytyšit jejich přání, postarat se o jejich potřeby, nabídnout jim opravdové a hluboké přátelství. Spiritualita společenství znamená dále schopnost vidět v druhém především to pozitivní, abychom ho mohli přijmout a ocenit jako Boží dar: nejen jako dar pro onoho bratra či sestru, kteří jej přijali přímo, ale také jako „dar pro mne““.

Už jen samotná slovesa obsažená v tomto úryvku mohou být považována za jakýsi program: vidět, vnímat, sdílet, vytyšit, postarat se, nabídnout, přijmout, ocenit. Tato slova zdůrazňují postoj pozorné, citlivé vnímavosti. Aby byl člověk schopen takto žít, musí žít skutečně naplno a musí být ochoten klást kontakt s druhými na první místo.

Ježíš často zdůrazňoval apoštolům poslání služby. A on, který jediný má suverénní moc, se osvědčil jako sloužící a žijící v blízkosti těch, kterých je většina a kteří patřili k obyčejným a chudým tohoto světa.

Poslání kněží

Náplň kněžského života se realizuje ve dvou základních rovinách. První bezprostřední částí je pastorační činnost ve farnosti či farnostech jim svěřené. Zde žije se svými farníky a snaží se animovat duchovně své svěřence a po případě pečovat o viditelné statky – fary a kostely. Neméně důležitá je i „druhá strana mince“ – pěstování dobrého vztahu s ostatními kněžími a biskupem. Angela Graham ve svém zamyšlení na téma „Diecézní kněží a povolání ke společenství“ uzavírá své postřehy na toto téma slovy: „Jestli jsou kněží ‚přirozeně společenštliví‘ či ne, to není záležitost. Pokud však nemilují a nemají příležitost zakoušet, že jsou milováni, pak to má své vážné důsledky. Klerikalismus vzkvétá tam, kde bují falešné a povrchní

Foto: <http://www.kostely.bk.cz>

vztahy, a mizí mezi kněžími, kteří vědí, jak vidět, vnímat, sdílet, vytyšit, postarat se, nabídnout, přijmout a ocenit druhého. Laici od kněží neočekávají, že budou nějakými heroickými individualitami, ale že to budou muži žijící ve společenství mezi sebou navzájem.“ Věřohodnost kněží v očích nejen věřících, ale i ostatní společnosti tedy nezávisí jen na vnější činnosti pastorační, jako jsou třeba různé opravy a budovatelské aktivity, ale také na snaze kněží o pěstování kvality vzájemných vztahů.

Metody spolupráce

Jeden za základních prostředků pastorační práce je ochota vzájemně si naslouchat. Stává se, že se na nadhozenou připomínku reaguje argumentací, která je sice pravdivá, ale neodpovídá na konkrétní problém, spíše se ho snaží „utopit“ v důvodech, které samy o sobě jsou věčné, jen mají vadu v tom, že se vyhnou tomu, co tazatel či ten, kdo dal podnět, měl na mysli. Jako bychom měli strach slyšet jiný názor a cítíme se jím jakoby osobně dotčeni. A tato obava slyšet různé podněty vzbuzuje u tazajících rovněž strach se ptát a může vést i k určité rezignaci. Spíše bychom měli vítat podněty, i ty méně příjemné. Předpokládá to od tazajících zvolit formu, která není útočná a příliš emotivní. Zdá se, že se v tomto směru máme všichni, podřízení i nadřízení, ještě čemu učit. Existuje určité nebezpečí pro člověka a možná i celé skupiny lidí, kteří se podílejí na nějaké řídicí moci, že časem si vytvoří svůj vlastní svět, ve kterém přestanou vnímat realitu života lidí níže postavených. Tohoto nebezpečí si byl vě-

dom i Ježíš a proto tak často zdůrazňoval apoštolům poslání služby. A on, který jediný má moc suverénní, se osvědčil jako sloužící a žijící v blízkosti těch, kterých je většina a kteří patřili k obyčejným a chudým tohoto světa.

Je dobré si znova klást otázku, jaký model spolupráce podřízených a nadřízených v Církvi by se měl pěstovat. Je možno zvolit a spoléhat hlavně na disciplínu, stanovení přesných předpisů a nabídek a vyžadovat spíše administrativní spolupráci. Anebo vycházet z postoje skupiny lidí, jejichž postavení ve společnosti je vystaveno znevažování a přehlížení. To se projevuje zvláště v oblastech s nízkou religiozitou. Jsme přece jakoby všichni na jedné lodi a když nastane období nevlídného počasí, pak se putující spíše semknou, aby mohli odolat nárazu nepříznivého času. Nelze se ovšem vyhnout řešení akutních bolestných případů a oddalovat jejich řešení. Čas je neúprosný a nakonec nám vždy vystaví účet. Vzpomeňme na kauzy sexuálního zneužívání v některých diecézích Církve.

Poslání laiků

Pokusme se ještě zamyslet nad aktuální situací a posláním věřících v dnešní sekularizované společnosti. Vatikánský koncil nastartoval zapojení laiků do šíření Kristovy zvěsti v nejrůznějších aktivitách. Otevřel jim cestu k bohatství Bible v liturgii, umožnil aktivní zapojení do pastorační a také absolvovat vysokou školské vzdělání v teologii. Bylo to jistě prozřetelné rozhodnutí. Předzvěsti tohoto zapojení do dění Církve se stala ještě před koncilem různá hnutí rázu li-

ANALÝZA

Foto: <http://2008remodel.cordpress.com>

Svatá Trojice Mistra Votivní desky ze St. Lambrecht

turgického i pastoračního. Jestliže koncil zdůraznil na adresu duchovenstva požadavek bratrské spolupráce, nejsou z něho vyňati ani laici.

Zapojení laiků může někdy vypadat především jako rozvíjení různých akcí, které probíhají formou setkání v nejrůznějších skupinách věkových i stavovských. Jsou potřebná, ale sama o sobě nedostačující. Neosvobozují nás od snahy pracovat na svém osobním posvěcení. Můžeme si položit otázku, jaké podmínky se v současnosti nabízejí pro duchovní formaci. Žijeme v době, kdy se upřednostňuje především právo na svobodné myšlení i jednání. Pravda se stává jen názorem, který se může změnit dle nových okolností. A láska se zúžila na různé formy soužití mužů a žen. Svoboda člověka se stala téměř nedotknutelnou. Každý, kdo ji chce třeba i ve jménu zachování řádu života korigovat, riskuje odpor a odmítání.

Vezmi svůj kříž

V evangeliu Ježíš prohlašuje: „Kdo chce jít za mnou, zřekni se sám sebe, vez-

mi svůj kříž a následuj mne“ (Mt 16,24). Tato jeho slova nám připomínají nutnost cvičit se v sebeovládání a pracovat na formaci našeho charakteru. Očekává se od nás, že budeme ochotni omezit svou svobodu také tím, že se nebudeme vyhýbat povinnostem a odpovědností za své jednání. Ježíšova výzva je adresována všem bez rozdílu: rodičům, mládeži, představeným v církvi i ve společnosti ba i dětem. Zvláště aktuální jsou Kristova slova pro dnešní nastupující generaci. Jako každá nová generace, vyrůstá i ta dnešní za určitých specifických podmínek. Má tedy své výhody, ale i handicap. Na rozdíl od pamětníků totality nejsou dnešní mladí zatíženi vzpomínkami na desetiletí nesvobody a šikanování. Dovedou být otevření pro dobro a hledání smyslu života v hektickém proudu postmoderní společnosti. Handicapem dnešní mládeže je malá možnost a příležitost poznat bříme fyzické práce. I vesnické děti se jen zřídka zapojují do prací polních či domácích. Mají však neomezené možnosti poznat jiný svět a rozšířit si tak obzor. Církve se snaží oslovit a re-

agovat i na tuto změněnou situaci. Podporuje růst různých společenství a klade také důraz na moc Božího slova i svátostí, zvláště svátosti smíření a eucharistie, které očisťují a vedou k sebepoznání a posilují ve snaze jít i proti proudu.

V centru musí stát otázka po Bohu

Je dobré si připomenout jádrná slova biskupa Waltra Kaspera, který řekl: „Je třeba, abychom sami nechali Boha znovu prostoupit náš všední život“. A dále říká: „V centru musí být otázka ne po Církvi, nýbrž otázka po Bohu.“ Často se stává, že křesťanství se chápe buď jako staletá tradice, nabízející hodnoty v různých oborech lidské činnosti – umění, vzdělanost, péče o potřebné a nemocné – anebo jako jednorázové úkony, které člověk v různých obdobích života absolvuje a dál si žije po svém. Obojí je pro situaci dneška nedostačující. Kristus se nám nejen daroval až k smrti na kříži, ale zůstává nám k dispozici ve dne v noci nejrůznějšími způsoby. Máme-li se stát jeho učedníky a podílníky jeho díla, je třeba učit se žít s ním průběžně ve všech situacích, které i všední život přináší. Jedině tato naše zakotvenost v něm nás učiní schopnými vyzařovat naději pro život našich současníků.

Spolehneme ve svém snažení především na pomoc Ducha svatého. Od letnicové neděle v Jeruzalémě se ujal dědictví výkupné oběti Ježíšovy a vede, inspiruje Církev v celém období její dlouhé historie. Nás postavil Pán do situace postmoderní společnosti, kdy se duchovní hodnoty relativizují a zpochybňují. Přes tento trend nachází šíření evangelia pozitivní odezvu ve velkém zástupu lidí, kteří se dnes rekrutují také vlivem globalizace ze všech kontinentů světa. Vzpomeňme na šíření křesťanství v Africe a Číně. Podobně je možno vypočítávat řadu dobrých počínů, které se rozvinuly díky ochotě a obětavosti řady ochotných spolupracovníků jak na úrovni farní, diecézní či dokonce celocírkevní. Buďme vděční Duchu Ježíše Krista za jeho inspiraci a světlo a prosíme ho, aby nás naučil daru vzájemné komunikace dle vzoru Nejsvětější Trojice.

P. Antonín Kupka, Zlín
(mezititulky redakce)

„Je třeba, abychom sami nechali Boha znovu prostoupit náš všední život. V centru musí být otázka ne po Církvi, nýbrž otázka po Bohu.“

VĚROUČNÉ OTÁZKY

Smysl kontemplativního života

Na dotazy týkající se víry a mravů odpovídají bratři a sestry Řádu kazatelů (dominikánů) s úmyslem stanovisko Církve srozumitelně zprostředkovat. Dotazy lze zasílat na adresu redakce.

Náš dcera nastoupila kandidaturu v klášteře cisterciáček Porta coeli. Já i manžel se potřebujeme s tímto faktem vyrovnat. Ještě tak jsme byli připraveni, že dcera se rozhodne pro „otevřený“ řád, ale toto „vězení“, i když pro Pána Ježíše, nám dá jako rodičům práci přijmout (jde o přísný kontemplativní řád). Nejrozzumnější postup bude věc pochopit. Proto bych vás prosila o nějaké hlubší vysvětlení důležitosti modlitby v Církvi: proč ji církev potřebuje a proč Pán Ježíš povolává lidi do přísných kontemplativních řádů. Má nějaký význam, že tento klášter je na území, kde žije náš národ? (Poslední otázka souvisí s neutěšenou finanční situací této komunity.)

E.P., Praha

Jsem přesvědčen, že kontemplativní kláštery jsou pro putující církev ohnisky života s Bohem. Právě mniši a mnišky těchto klášterů vyprošují pro církev a svět nejvíce milostí. Celý jejich život se stává celopalem – obětí Bohu velmi příjemnou. I když se to navenek nezdá, napomáhají spásu lidí a mají pro zemi, v nichž se nacházejí, větší význam, než cokoli jiného. Nedávno krásně vyjádřil poslání a důležitost kontemplativních klášterů Svatý otec Benedikt XVI.:

„Kláštery indikují světu to nejpodstatnější: potřebu hledat Krista a neupřednostňovat nic jiného než lásku k němu. To je hlavní úkol mnišství: hledat Boha a hledat jej skrze Ježíše Krista, který ho zjevil, hledat ho s pohledem upřeným na neviditelné skutečnosti, které nepomíjejí, a očekávat slavné zjevení Spasitele.

Kláštery se tak stávají duchovními oázami, které lidstvu připomínají absolutní primát Boha, a vyzývají k neustálému klanění se před „tajemnou, ale reálnou přítomností Boha ve světě“ a k bratrskému soužití podle „nového přikázání lásky ve vzájemné službě“, čímž připravují konečné zjevení synů Božích.

Když mniši žijí radikálně evangelium, když ti, kdo jsou cele oddáni kontemplativnímu životu, pěstují hluboké snubní spojení s Kristem, je mnišství připomínkou toho, co je podstatné pro všechny formy řeholního a zasvěceného života, a co je životní prioritou pro každého pokřtěného: hledat Krista a neupřednostňovat nic jiného než lásku k němu.

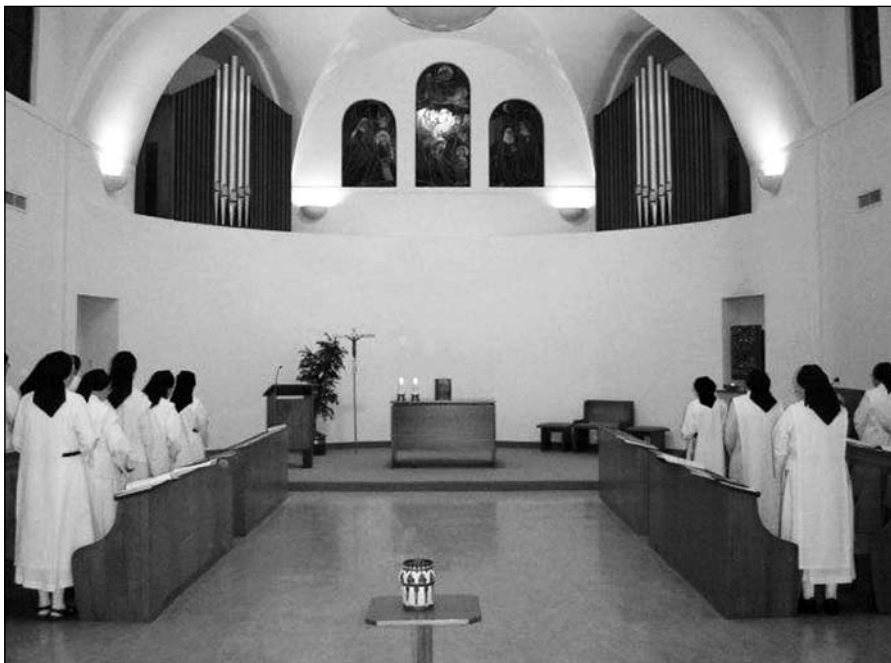

Foto: <http://torvus.pspiritualite2000.com>

Cesta, kterou Bůh k tomuto hledání a k této lásce vyznačuje, je Jeho slovo, které je podáváno v knihách Písma a které se musí stát každodenním pokrmem.

Vzývejme Marii, Matku Páně, Ženu oděnou sluncem, která nic neupřednostnila před láskou k Božímu Synu, jehož porodila, aby pomáhala komunitám zasvěceného života, zejména těm mnišským, vytrvat ve věrnosti jejich povolání a poslání. Kéž jsou kláštery stále více oá-

zami asketického života, v nichž je vnímán půvab snubního spojení s Kristem a rozhodnutí pro Boží absolutno je obklopeno stálým ovzduším mlčení a kontemplace.“

Vyprošujme tedy u Pána nová povolání ke kontemplativnímu životu a děkujme Bohu, že se v naší zemi několik takových ohnisek dokonalého spojení s Bohem nachází.

fr. Pavel Mayer OP

Jestliže kněze můžeme v jistém smyslu definovat jako toho, jehož posvěcující působení ve světě potřebují druzí lidé, není to už zdaleka tak zřejmé u mnicha. Ačkoli je pravda, že přítomnost každého svatého člověka ve světě má posvěcující účinek, mnich tu není výhradně proto, aby druzí mohli být svatí.

Bylo by chybou předpokládat, že podstatou mnišského povolání je veřejná modlitba. Mnich se ovšem modlí za druhé lidi a za celou církev. Ale není to jediný ani hlavní důvod jeho existence. Ještě méně ospravedlňuje mnich svou existenci učení, psaním, studiem Písma, gregoriánským zpěvem nebo sedlačením a chovem dobytka. Na světě je spousta krav, které mniši nechovají.

Je pravda, že mnišské povolání vydává svědectví nekonečné transcendenci Boha, protože dává na vědomí celému světu, že

Bůh má právo povolání si některé lidi stranou, aby tam mohli žít pro Něho samotného. Ale při vstupu do kláštera by měl mnich sledovat více než toto. Uvědomovat si příliš skutečnost, že jeho oběť stále ještě může mít nějaký smysl pro druhé lidi, by mu ve skutečnosti neprospělo. Zůstává-li příliš dlouho u toho, že svět na něj vzpomíná, jeho svědomí naváže spojení, které měl přerušit bez možnosti návratu. Podstatou mnišského povolání je totiž právě toto opuštění světa a všech jeho tužeb, ctižádostí a starostí kouli životu nejen pro Boha, ale s Ním a v NĚm, ne na několik let, ale navždy.

To, co neoprávdověji dělá mnicha mničem, je tento neodvolatelný rozchod se světem a vším v něm, aby hledal Boha v samotě.

T. Merton, *Žádný člověk není ostrov*
Krytal OP, Praha 1995

PŘEDSTAVUJEME

Nakladatelství Krystal OP

Nakladatelství teologické, duchovní a filosofické literatury

Nakladatelství Krystal OP publikuje teologickou, duchovní a filosofickou literaturu. Je svázáno s dominikánským řádem a sídlí v pražském dominikánském klášteře.

Nakladatelství se snaží, stejně jako řád bratří dominikánů, sloužit slovem k poznání pravdy. Navazuje na prvorepublikovou dominikánskou edici stejného jména.

Nakladatelství vzniklo v roce 1993 při dominikánském řádu. Vydává teologickou, duchovní, filosofickou a dominikánskou literaturu. V širokém spektru teologického myšlení se orientuje spíše klasickým směrem, ale neuzavírá se ani novým teologickým proudům. Sleduje tak tradici i znamení doby – specifické znaky dominikánského apoštolátu. Snaží se skloubit vysokou profesionální kvalitu s naukovou hloubkou a přitom zachovat intelektuální dostupnost pro co nejširší čtenářskou obec. Nakladatelství je stále zařízením České dominikánské provincie.

Krystal OP navazuje na činnost úspěšné dominikánské edice Krystal (Olomouc). Toto vydavatelství působilo v naší zemi mezi lety 1927 – 1948 a výrazně ovlivnilo náboženské myšlení své doby: přispělo k růstu náboženské vzdělanosti kněží i laiků, pomáhalo formovat okruh katolických intelektuálů, kteří svým vlivem daleko přesáhli dominikánský řád (Braitto, Habáň, Dacík, Soukup a další). Kromě knižních titulů vydávalo periodika (Na hlubinu, Filosofická revue, Vítězové, Výhledy, Růže dominikánská), studijní listy a dominikánské publikace; významným počinem bylo první (a zatím poslední) vydání Teologické sumy sv. Tomáše Akvinského v českém jazyce.

Nakladatelství Krystal OP se snaží zůstat věrno, i když ve skromnějším měřítku, tomuto slavnému odkazu.

Činnost nakladatelství je pojímána jako apoštolát a nikoli jako výdělečná činnost. Vydání většiny knih se neobejde bez dotace.

Chcete-li finančně podpořit nakladatelství Krystal OP, můžete tak učinit prostřednictvím účtu Provincie řádu bratří Kazatelů: 6375022/2700, var. symbol 5797825. Předem děkujeme za Váš dar. Jedná se o položku odčitatelnou z daní. Potvrzení na požádání vystavíme.

NOVINKY

Mezinárodní teologická komise: Naděje na spásu pro děti, které umírají nepokřtěné
Poslední dokument Mezinárodní teologické komise (z roku 2007). Pokouší se řešit otázku věčného údělu dětí, které umírají nepokřtěné, na pozadí základních pravd víry o univerzální spasitelné vůli Boží a jedinečnosti Kristova vykupitelského díla, s přihlédnutím k teologické tradici církve. (brož., 64 s., 75 Kč)

Mezinárodní teologická komise: Diakonát, vývoj a perspektivy

Dokument Mezinárodní teologické komise z roku 2002 o teologickém rozměru diakonátu, o jeho historii a pastorační budoucnosti. (brož., 120 str., 125 Kč)

Simon Tugwell: Svatý Dominik

Obrazová publikace o životě, působení a velkém zakladatelském díle svatého Dominika. Autor je význačný řádový historik a zároveň skvělý vypravěč s duchovním přehledem. Jeho dílo tedy může posloužit jednak jako zdroj spolehlivých informací, jednak jako kvalitní duchovní četba. (brož., 60 str., bar. foto na kříd. papíře, 140 Kč)

Jacques Maritain: Víra v člověka

Je možné věřit v člověka? Prostá zkušenost vidí děsivé krutosti, jichž je člověk schopen, a tuto víru odmítá. Je však možné žít bez víry v člověka? Jak bychom bez ní byli schopni žít a pracovat pro druhé v rodině a ve společnosti? Těmito a podobnými otázkami se zabývají tři texty Jacqua Maritaina, které se zamýšlejí nad hodnotou člověka. Ateismus, který je předmětem prvního textu, je rozhodnutí vyloučit Boha z vlastního života. Ale co jiného pak může být cílem člověka, než on sám? Tolerance, o níž jde v druhém textu, je úsilí přiznat právo na existenci i člověku, jehož myšlení a jednání je poznamenáno zlem nepravdy a zloby. Víra v člověka je vlastním tématem třetího textu. Co je vlastně základem víry v člověka? – To všechno jsou otázky, kterým se nevyhne nikdo, kdo se snaží žít pro Boha a pro člověka uprostřed tohoto svízelného světa. Vyšlo v květnu 2008 v řadě Duchovní život. (brož., 48 s., 65 Kč)

Hyacinth M. Cormier: Náležet Bohu

Moudrost a pokora tohoto význačného magistra Řádu kazatelů na přelomu 19. a 20. století, obnovitele České dominikánské provincie, vysvítá nejen z jeho životopisu, ale především z článků a promluv, které jsou řazeny podle hlavních témat jeho kazatelského působení. Vyšlo v květnu 2008 v řadě Dominicanana. (brož., 104 s., 98 Kč)

ONLINE KNIHY

Suma teologie • <http://www.krystal.op.cz/sth/sth.php>
Jeruzalémská bible • <http://www.krystal.op.cz/jb/index.htm>
časopis Amen • <http://www.krystal.op.cz/amen/index.htm>

DISTRIBUCE

Naším hlavním distributorem je Karmelitánské nakladatelství. Má knihkupectví mj. v Olomouci, Ostravě, Plzni. (<http://www.ikarmel.cz>)

Naše knihy lze koupit rovněž v dominikánských kláštorech

- v Olomouci: Slovenská 14, <http://olomouc@op.cz>
- v Plzni: Jiráskovo nám. 30/814, tel. 377241660, <http://plzen@op.cz>
- v Jablonném v Podještědí: Klášterní 33, tel. 487762105, <http://jablonne@op.cz>

Knihy lze také objednat v našem internetovém knihkupectví <http://krystal.op.cz>.

NAKLADATELSTVÍ KRYSAL OP

Krystal OP, Husova 8, 110 00 Praha 1, tel. 224 237 750
<http://krystal.op.cz>; e-mail: krystalop@volny.cz

PŘEDSTAVUJEME

Salve

Revue pro teologii a duchovní život

Salve, revue pro teologii, duchovní život a kulturu, je významný český odborný časopis, zaštiťovaný českou dominikánskou provincií. Vychází čtyřikrát ročně od roku 1991. Jeho přímým předchůdcem byl dominikánský samizdatový teologický časopis *Sursum* (1985–1990), navazuje však též na tradici prvorepublikových dominikánských časopisů *Na hlubinu* a *Filosofická revue* a v jistém smyslu se volně inspiruje revuí *Souvislosti* z poloviny 90. let 20. století. Salve se snaží nabídnout pro lidi přemýšlející o víře, teologii a kultuře pestrou šíři současného živého křesťanského myšlení nejen českého, ale s přesahy do anglosaského, románského a polského myšlenkového světa.

Salve má za sebou již 17 let existence. Během této doby prošlo mnohými proměnami. Od roku 2004 je stabilizována současná podoba koncepčně propracovaných čísel, které nabízejí náhledy na dané téma z více rozdílných a někdy i protichůdných úhlů. V jednom roce se volně střídají okruhy filozoficko-teologických, biblicko-historických, spirituálních, sociálních a kulturně-uměleckých témat. Mezi úspěšná čísla tak patří např.: křesťanství na Nilu, poslušnost, ...jako muže a ženu je stvořil, chudoba, migrace a integrace, sakrální architektura, spravedlivá válka?, mnišství, Maritain, trojice, teologie (a) umění, prostituce, (anti-)modernismus, hudba a liturgie, Pius XII. atd.

Do okruhu autorů revue patří přední čeští i světoví teologové a myslitelé: Philippe Chenaux, Thomas Sternberg, Timothy Radcliffe OP, Joachim kardinál Meisner, Christoph kardinál Schönborn, Friedhelm Mennekes SJ, Tomáš Halík, Ctirad V. Pospíšil OFM, Benedikt Mohelník OP, Štěpán Filip OP, Pavel Vojtěch Kohut OCD, Tomáš Petráček, František X. Halas, Petr Piňha, Jacek Salij OP, Simon Tugwell OP, Albert-Peter Rethmann, Lea Ackermannová, Benedict T. Viviano OP, Guy Bedouelle OP, Joseph kardinál Ratzinger, Dom Patrik Olive OCSO, Heinz-Georg Justenhoven, Jean-Pierre Torrell OP, Marie-Alain Couturier OP, Tomáš kardinál Špidlík, Karl kardinál Lehmann atp.

Dále redakce revue Salve společně s Katolickou teologickou fakultou Univerzity Karlovy, Akademickou farností

Praha u Nejsv. Salvátora a Akademickou duchovní službou v Hradci Králové pravidelně pořádá různé přednášky a debatní večery, kam zve domácí i zahraniční hosty.

Revue Salve vydává pro Českou dominikánskou provincii a Biskupství královéhradecké nakladatelství Krystal OP.

V ROCE 2008 VYŠLO KAZATELSTVÍ 1/08

První číslo revue Salve v tomto roce se zabývá tématem kazatelství. Upozorňuje na stále málo zdůrazňované učení Církve o tom, že kazatelství není jen posláním biskupa a kněze, ale každého křesťana. Téma kazatelství se tedy neomezuje jen na duchovní stav, ale je aktuální pro každého věřícího. Články tohoto čísla Salve, ať na první pohled zacílené na „kazatele z povolání“, tak otevírají řadu témat a kritických reflexí nejen jim, ale i jejich posluchačům. Vedle historických sond ke kořenům západního kazatelství a k ranému dominikánskému kazatelství ve středověku se dostaneme do současnosti. Další články otevírají závažné téma kazatelovy zodpovědnosti za svět, ke kterému je poslán hlásat slovo Boží, ukazují kazatelství nejen v životě kněze, ale i v rámci současného umění či jeho vztah k Písmu. Závěr patří výhledu do budoucnosti – studie Libuše Martínkové o kazatelství na Internetu ukazuje v religionistické a sociologické reflexi zcela nové podoby zdánlivě tradičního žánru a cesty, které si hledá v nových médiích.

HUDBA A LITURGIE 2/08

Toto číslo revue Salve je věnováno vztahu hudby a liturgie. Hudba, jakožto prostředek dialogu s Bohem, má v liturgii zcela výjimečnou roli. Jedním – i když rozhodně ne jediným – z jejích úkolů je být „nositelkou“ slova. Zde má zvláště od poslední liturgické reformy II. vatikánského koncilu původ tolik diskutovaná otázka po aktivní účasti věřících na liturgické hudbě. „Jak spojit jejich touhu po spoluúčasti na liturgii s požadavkem umělecké úrovně?“ Reformy koncilu ale nejsou jediným zdrojem nových pochybností. Za zcela praktickou úvahou, jako např. „Jakou hudbu můžeme v kostele hrát?“, stojí otázka „Co to vlastně je, a zda vůbec je nějaká sakrální hudba?“

Foto: archiv

PIUS XII. 3/08

Třetí číslo revue Salve vyšlo 9. října 2008 v den 50. výročí úmrtí jednoho z nejvýznamnějších papežů 20. století, Pia XII. Skladba celého čísla zřetelně sleduje dvě tendence – představit dílo papeže v jeho mimořádné mnohostrannosti (monotematické články rozebírající především na základě encyklik jeho přínos v oblastech etiky, míru, biblistiky, ekleziologie, liturgiky, dogmatu) a zároveň fundovaně zpochybnit i dnes ještě často se objevující stereotyp Pia XII. jako papeže, který měl během II. světové války údajně „mlčet o holocaustu“.

OBJEDNÁVKY

Revue Salve si můžete objednat na adrese: Postservis, odd. předplatného, Poděbradská 39, 190 00 Praha 9, www.periodik.cz

e-mail: postaba.prstc@cpost.cz, bezplatná infolinka České pošty 800 104 410 distribuce knihkupci:

Krystal OP, Husova 8, 110 00 Praha 1, tel. 224 237 750,

e-mail: krystalop@volny.cz

cena jednoho čísla 60 Kč
roční předplatné včetně poštovního 220 Kč, sponzorské 350 a více Kč

SALVE

Revue pro teologii a duchovní život
Velké nám. 35, 500 01 Hradec Králové

<http://salve.op.cz>

e-mail: dominika@diecezezhk.cz

tel. 495 063 625

NA ZÁVĚR

Dopisy čtenářů

Děkujeme za vaše ohlasy. Těšíme se na vaše podněty, které můžete zasílat na adresu redakce uvedenou v tiráži. Čtenářské dopisy jsou redakčně kráceny a nemusejí vyjadřovat stanovisko redakce.

Poděkování

Vážená redakce, vážení přátelé, dovlím si Vás takto oslovit, protože přichází do mého domova docela často.

Chtěla bych poděkovat za snahu rozšířit naše obzory ve všech směrech. V Monitoru se dočteme věci, o kterých málo lidí přemýšlí. Natož aby o nich někde slyšeli. Časopis pravidelně půjčuji sousedce. Má podobný názor.

Velké díky za knížku Jak katolická církev budovala západní civilizaci. Začala jsem ji číst, je nesmírně zajímavá! Dostala jsem ji dvakrát, jednou s časopisem Milujte se! Knižku jsem darovala sousedce. Měla velikou radost. Tato knížka je další důkaz o scestnosti toho, co jsme

se učili my. Naštěstí jsme měli normální inteligentní katolické rodiče. Díky nim snad nemáme velké „díry“ v náboženském vzdělání. Neomlouváme se, že je „jiná doba“. Desatero platí pořád a platit bude. Rodiče již dlouho nežijí, myslím, že by se za nás nemuseli stydět. Je dost možností se vzdělávat, pokud ovšem věřící člověk chce!

Vážení, přeji Vám všem pokojné svátky, radost a mír v rodinách. Do nového roku přeji hlavně pevné zdraví, lásku, trochu štěstí a dost peněz, hodně čtenářů a stále Boží požehnání, protože bez něj je marné veškeré lidské namáhání!!!

Požehnané Vánoce přeje čtenářka

Z. Boráková

Foto: <http://www.apha.cz>

Unikátní výstavu artefaktů spojených s životem a kultem svatého Václava pořádá v rámci Svatováclavského roku Arcibiskupství pražské ve spolupráci s Národní galerií.

19. prosince 2008 – 8. března 2009
denně 10.00 - 18.00 (mimo pondělí)

Místo konání:

Anežský klášter, Anežská 12/811,
Praha 1

Liturgická čtení

18. 1. Neděle	1 Sam 3,3b–10.19, Žl 40, 1 Kor 6,13c–15a.17–20, Jan 1,35–42 <i>2. neděle v mezidobí</i>	22. 1. Čtvrtek	Žid 7,25 – 8,6, Žl 40, Mk 3,7–12 <i>sv. Vincenc</i>
19. 1. Pondělí	Žid 5,1–10, Žl 110, Mk 2,18–22 <i>sv. Márius a Marta a jejich synové</i>	23. 1. Pátek	Žid 8,6–13, Žl 85, Mk 3,13–19 <i>sv. Ildefons</i>
20. 1. Úterý	Žid 6,10–20, Žl 111, Mk 2,23–28 <i>sv. Fabián a Šebestián</i>	24. 1. Sobota	Žid 9,2–3.11–14, Žl 47, Mk 3,20–21 <i>sv. František Saleský</i>
21. 1. Středa	Žid 7,1–3.15–17, Žl 110, Mk 3,1–6 <i>sv. Anežka Římská</i>		
25. 1. Neděle	Jon 3,1–5.10, Žl 25, 1 Kor 7,29–31, Mk 1,14–20 <i>3. neděle v mezidobí</i>	29. 1. Čtvrtek	Žid 10,19–25, Žl 24, Mk 4,21–25 <i>sv. Sulpicius</i>
26. 1. Pondělí	2 Tim 1,1–8 (Tit 1,1–5), Žl 98, Mk 3,22–30 <i>sv. Timotej a Titus</i>	30. 1. Pátek	Žid 10,32–39, Žl 37, Mk 4,26–34 <i>sv. Martina</i>
27. 1. Úterý	Žid 10,1–10, Žl 40, Mk 3,31–35 <i>sv. Anděla Mericiová</i>	31. 1. Sobota	Žid 11,1–2.8–19, Lk 1,68–75, Mk 4,35–34 <i>sv. Jan Bosko</i>
28. 1. Středa	Žid 10,11–18, Žl 110, Mk 4,1–20 <i>sv. Tomáš Akvinský</i>		

RC MONITOR — zpravodajský čtrnáctideník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Publikované zprávy jsou zveřejňovány na zpravodajském serveru <http://res.claritatis.cz>. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474.

Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 1683820001/5500.

Redakční rada: Vít Cigánek, RNDr. Václav Frei, Mgr. Michaela Freiová, Mgr. Dagmar Kopecká, P. Mgr. Pavel Mayer OP, Zdeňka Rybová, Mgr. Radim Ucháč, Kateřina Ucháčová, Ondřej Vaněček, Mgr. Matyáš Zrno. **Teologický poradce:** P. Mgr. Pavel Mayer OP.

Objednávky: Noviny jsou distribuovány zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na korespondenční adrese redakce. Jejich vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo činí přibližně 10 Kč, což ročně znamená 240 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.